

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τὴν 31 Ἰανουαρίου 1971
ἡμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καὶ ὥρα : 9.45 - 10.15

Τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

101^η

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σέ μιὰ ἐβδομάδα, τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ δηλαδή, ἀγαπητέ μου Δημήτρη ἀνοίγει τὸ Τριώδιον κι' ἀρχίζει ἡ Ἀποκριά. Κάποτε νομίζω μοῦ ἔλεγες ὅτι ἡ Ἀθήνα, ἡ παλαιὰ Ἀθήνα τοῦ 1900 καὶ πρὶν, τὸ περίμενε τὸ Καρναβάλι σὰν ἐξαιρετικὸ γεγονός καὶ μὲ ιδιαίτερη ἀνυπομονησία.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ προετοιμασίες ἄρχιζαν ἓνα μῆνα πρὶν...

~~Πρῶτα πρῶτα~~ ἡ ἱστορία τοῦ χαρτοπολέμου. Νομίζεις πὼς ἦτανε εὐκολὴ ἡ ὑπόθεσις τοῦ χαρτοπολέμου ; Τὰ μικρὰ ἐργοστάσια χαρτοβιομηχανίας, πού ἐτοιμάζανε τετράδια, σημειωματάρια καὶ ἄλλα τέτοια χάρτινα εἶδη, φροντίζανε γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ χαρτοπολέμου. Καὶ ἔχω ἐδῶ ἓνα σημείωμα σ' ἐφημερίδα τοῦ 1900 πού εἰδοποιεῖ κάτι σχετικὸ. Διάβασέ 'το νά τό ἀκούσουν καὶ οἱ ἀκροατές μας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τὸ ἐργοστάσιον χαρτοποιίας Πάλλη καὶ Κοτζιά, παρακαλεῖ τοὺς ἀξιοτίμους κυρίους κυρίους πελάτας του ἐν τῶν ἐπαρχιῶν, νά δώσωσιν ἐγναίρως τὰς παραγγελίας των διὰ χαρτοπόλεμον, διότι λόγῳ τῆς προβλεπομένης μεγάλης ζητήσεως, θά προτιμηθῶσιν οἱ πελάται κατὰ προτεραιότητα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σκέψου λοιπόν τί γινότανε... Φροντίδες ἐφοδιασμοῦ μὲ χαρτοπόλεμο προαταβολικῶς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ φυσικό αυτό. Τήν εποχή εκείνη, δέν μπορούσαν νά 'χουνε
 δλοι πρέσες για νά κόβουν χαρτοπόλεμο κι' έτσι τό προνόμιον τό
 εΐχανε δυό τρία καταστήματα, τό χαρτοπωλειον Πάλλη και Κοτζιά
 και ~~καί~~ ^{νανένα} δυό άλλα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά στά πω και τά άλλα : Τό μεγάλο χαρτοπωλειον Τερζοπούλου
 στην οδόν Σταδίου και 'Αρσάκη, ~~και~~ και τό χαρτοπωλειο του Κοι-
 κινάκη στην οδόν Αιόλου και 'Ερμού. 'Ο Δημήτρης Κοικινάκης ήτα-
 νε πατέρας του γνωστου σήμερα δημοσιογράφου Γιάννη Κοικινάκη

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εΐχε λοιπόν ολοκληρη προετοιμασία ο αποκηάτικος χαρτοπόλεμος
 Τά μικρομάγαζα των συνοικιων, θα φροντίζανε εγναίρως να εφο-
 διαστουν με χαρτοπόλεμο και την ~~από~~ τελευταία βεδομάδα πριν
 από τό Καρναβάλι, τέτοια ακριβως εποχή, γινότανε συνωστισμός
 στο χαρτοπωλειο του Πάλλη και Κοτζιά, στην οδόν 'Ερμού.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάννη. Τά λές σαν να ήσουνα μπροστά, σαν να ζούσες
 αυτήν την εποχή. 'Εμεινο όμως που δέν ξέρεις εΐναι οι προετοι-
 μασίες που γινόντουσαν στα χασάπικα της αγοράς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στά χασάπικα, γιατί ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για φουσκες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί φουσκες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Απαραίτητο εξάρτημα του Καρναβαλιου ήτανε ή φουσκα. Μιά ζωϊκή
 μεμβράνη, συνήθως από βώδια, που την ξεραίνανε, την έκαναν
 φουσκα και την γεμίζανε με αέρα.

~~ΕΙΣΑΓΩΓΗ~~

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και τί τίς κάνανε αυτές τίς φουσκες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τίς κρατούσανε δεμένες μ'ένα σπάγγο και χτυπούσανε οι μέν τους
 δε στον δρόμο. Γιαπ και γκούπ... Όταν συναντιόντουσαν δυό
 ομάδες μετεμφιεσμένων στον δρόμο, οι φουσιές ήτανε απαραίτη-
 τες και αρχιζε ο φουσιόπολεμος, που καμμιά φορά μεταβαλλότανε
 σε συμπλοκή και μάλιστα με αποτελέσματα αιματηρά.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αγρία κατάστασις δηλαδή...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι είναι. Δυστυχώς ο Έλληνας τό γλέντι του τό θέλει βρον-
τώδες καί φασαριόζικο. Γι'αυτό έχει μείνει ή φράσις : Είχαμε
ένα γλέντι πού ξκανε κρότο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τά χασάπια λοιπόν έτοιμάζανε τίς φούσνες. Φαντάζομαι ότι γιά
νά πάρη μιá μεμβράνη τό σχήμα τής φύσιαι, θά έπρεπε νά είναι
νωπή άκόμη, μέ τά αίματα, γιατί άν ξεραινότανε δέν θά μπορού-
σε νά στρογγυλοποιηθῆ καί νά γεμίση άέρα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολύ σωστά. Καί έβλεπες έξω από τά χασάπια νά κρέμονται αυ-
τές οι φούσνες γιά νά στεγνώσουν. Όμως όσο κι'άν στεγνώνανε
νάποτε άρχισαν νά μυρίζουν άσχημα. Ζωϊκή μεμβράνη ήτανε αυτή
καί θά έμύριζε. Έμεϊνοι πού είχαμε ζημιωθεί από τόν χαρτοπό-
λεμο ήτανε οι μπακάληδες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, αυτό τό έχω άκούσει, γιατί πρίν είσαχθεϊ ή συνήθεια του
χαρτοπολέμου στήν 'Αθήνα, οι μασαράδες ανταλλάσανε μεταξύ
τους φασόλια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο. Φασουλοπόλεμος σωστός. Μά τό φασόλι δέν είναι χαρτί,
είναι σώμα στερεό καί έχει σχετικό βάρος. Κι'όταν έτρωγες
στό κεφάλι μιá φούχτα φασόλια, σε πονούσαν λιγάκι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Όποτε αυτό θά ξκανε τόν πόλεμο, τόν φασουλοπόλεμο πού έντονο
καί τούς φασουλοπολεμιστάς πού φανατικούς.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν λάβωμε υπ'όφει μας ότι τίς δυό τελευταίαι Κυριακές μαζευ-
όντουσαν στίς κεντρικές άρτηρίες τής 'Αθήνας, Σταδίου, Αιό-
λου καί 'Ερμού, περί τίς δέκα χιλιάδες άθηναϊοι μασαράδες
άπό μιá ονά φασόλια νά είχε καθέναι μαζί του, ήτανε δέκα χι-
λιάδες ονάδες φασόλια καί άλλαι δέκα τήν άλλη Κυριακή, μας
νάνουν...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Είκοσι χιλιάδες ονάδες φασόλια... Όλόκληρα φορτώματα φασο-
λιών... Καί πήγαιναν όλα χαμένα ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι ακριβώς όλα, γιατί μέσα στον συνωστισμό, μέσα στο πλήθος που διεσκέδαζε, υπήρχαν και παιδιά, που μαζεύανε τὰ φασόλια από τον δρόμο, όσα φασόλια δηλαδή δεν είχαν τσαλαπατηθεί...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω. Θά είχανε σακκούλια μαζί τους και μαζεύανε τὰ φασόλια. Φαντάζομαι ότι μ' αυτόν τον τρόπο θά υπήρχαν φτωσές οίκογένειες που θά μαζεύανε και πέντε και δέκα οκάδες φασόλια όποτε θά περνούσανε τήν σαρακοστή τους χωρίς έξοδα πολλά.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Και αυτό τό σατυρίζει ένας σατυρικός τής έποχής ό Σοφοκλής Καρύδης που γράφει σχετινά. Διάβασέ τα έσύ Γιάγιο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάζει) Νά του έρωτα τὰ βόλια
που γινηήανε φασόλια
άφου πάντα στήν 'Ελλάδα
βασιλεύει ή φασολάδα.
"Ολοι πιά μασκαρεμένοι
και φασουλοστολισμένοι
τρέχουν στήν όδόν Διόλου
μ' ένθουσιασμό γεμάτοι
κι' έχουνε έκ φασιόλου
κι' ένα τραυμα είς τό μάτι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπεις λοιπόν ; "Ενα τέτοιο ντοκουμέντο έπισημοποιεί τό γεγονός του φασουλοπολέμου . Φυσινά τό τραγουδι έδινε κι' έπαιρνε στους δρόμους και κυρίως τό λαϊκό τραγουδι τής έποχής όπως τό περίφημο : Χήρα ν' αλλάξης τ' όνομα, χήρα νά μή σέ λένε
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι, αυτό τό περίφημο λαϊκό τραγουδι που θά μάς τό θυμίση τώρα ή φίλη μας ή Κλειώ Δενάρδου.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Χήρα ν' αλλάξης τ' όνομα
χήρα νά μή σέ λένε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Φυσικά, τέτοια εποχή, μιά εβδομάδα πρίν από τό Τριώδιον ἄρχιζε καί ἡ κίνησις στά μαγαζιά. Διαφημίσεις καταστημάτων ἦτανε μᾶλλον σ πάνιες στίς ἑφημερίδες, μὰ μιά διαφήμισις στά 1886, εἶναι ἀξιοσημείωτη. Ὑπῆρχε στήν ὁδόν Ἑρμοῦ ἕνα κατάστημα γυναικείων εἰδῶν, τοῦ Παναύλη. Αὐτός λοιπόν ὁ Παναύλης δημοσιεύει στίς ἑφημερίδες τήν κατωτέρω διαφήμισι. Διάβασέ 'την Γιάγκο πού τά διαβάσεις καλύτερα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Σ'εὐχαριστῶ γιά τό κομπλιμέντο. Λοιπόν : θέλετε κυρία μου νά γίνετε μαρκησία Πομπαδούρ ; θέλετε ἀγαπητέ μου συμπολίτα νά ἐμφανισθῆτε ὡς ὑπασπιστής τοῦ Κουδοβίκου δευτέρου πέμπτου ἢ ὡς φραγκίσκος ὁ πρῶτος ; θέλετε φιλότατη δεσποινίς νά σᾶς βλέπουν ὡς ἄνοιξιν μυροβόλον ἔξω μετά κλάδων ἀμυγδαλιάς εἰς τήν κόμην ; θέλετε νά γίνετε μάγειρος τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ ; θέλετε νά γίνετε κομποτάτη ἀνατολικῆς ἀνθοπωλῆς τῶν Παρισίων ; Μήπως προτιμᾶτε νά ἐμφανισθῆτε ὡς γνέϊσσα, ὡς μουσμέ, ὡς ὀδαλίση ; Ἐμπρός εἰς τοῦ Παναύλη... Ὁ Παναύλης ἔχει τά πάντα, διά τούς πάντας καί τάς πάσας... Πιερότοι, ἀρλεῖνοι διάβολοι, φάουστ, ἐρυθρόδερμοι, μεξικανοί, κολομπίνες τά πάντα... Σπεύσατε εἰς τοῦ Παναύλη... Ἐμπρός εἰς τοῦ Παναύλη τά πάντα εἰς τοῦ Παναύλη, εἰς τήν ὁδόν Ἑρμοῦ !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Καί τί μαθαίνομε ἀπ'αὐτήν τήν διαφήμισι ; Ὅτι ὁ κόσμος μα-
σιαρευότανε, ὅτι ὁ κοσμάκης δεσπεύεδαζε, ὅτι ὁ λαός γλεντοῦσι
στά καλά σπίτια τῆς Ἀθήνας, ἀγναζάρανε μοδίστρα μιά ὀλόκλη-
ρη ἐβδομάδα γιά νά ἐτοιμάσῃ τ'ἀποκριάτικα. Καί οἱ συστάσεις
ἐχεμυθείας ἀσφαλίτες : Κοίταξε καημένη Μαριογούλα νά μήν
σοῦ πάρουνε λόγια τί μᾶς ράβεις... Μὰ τί λέτε κυρία ; Ἐμέν
νά μοῦ πάρουν λόγια ; Γιατί ξέρεις, ὄλες μου οἱ φιλενάδες
ἔχουν σκάσει πού δέν ξέρουν τί θά φορέσω στόν χορό τοῦ
Σερπιέρη...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν θέλανε νά γίνη γνωστό γιά λόγους έντυπώσεως βέβαια...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί γιά λόγους συναγωνισμού κυρίως. Νά μήν μάθη μιá ἄλλη ἀθηναία τί θά φοροῦσε ἡ φίλη της καί ἔρραβε κι' ἐκείνη τό ἴδιο. Καί εἶναι γνωστόν ὅτι κάποτε μιá δεσποινίς Φωτιάδου, φρόντισε κι' ἀγόρασε ἀπό τό βιβλιοπωλεῖο τοῦ Μπέη καί Μπάρτ, ~~ἐκείνου~~ πού ἔγινε ἀργότερα βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη, ἀγόρασε ὄλα τά γαλλικά φιγουρίναι πού εἶχανε ἀποκηράτιστα μοντέλλα γιά νά μήν τά βρῆ ἄλλη ἀθηναία καί τῆς κλέψῃ τίς ἰδέες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κοσμικός συναγωνισμός μέ ἄλλα λόγια. Φαντάζομαι ὅτι ~~ἀπό~~ ἡ ἀποκηράτιστα ἀμφίεσις πού θά κυριαρχοῦσε στά σπίτια καί ~~αἰθῆ~~ στούς χορούς, θά ἦτανε τό ντόμινο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια τό ντόμινο γιά λόγους εὐνοήτους. Ἡ κυρία φοροῦσε τό ντόμινό της μέ τήν κουκούλα καί τήν μάσκα της καί γινότανε τελείως ἀγνώριστη. Ὅμως ὕστερα ἀπό καμμιά ὥρα ἀφοῦ εἶχε πειράξει τούς γνωστούς καί ἀγνώστους, ἔβγαζε τό ντόμινο καί ἦτανε ντυμένη ἀπό μέσα μέ τήν καταπληκτική της τουαλέττα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔτσι θά εἶχε διπλή ἐπιτυχία. Πρῶτα γιά τά πειράγματά της ἂν ἦτανε ἔξυπνα καί τσουχτερά καί δεύτερον γιά τήν τουαλέττα ἀργότερα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶπες ἂν τά πειράγματα ἦτανε ἔξυπνα καί τσουχτερά ; Ἐξυπνα πολύ μπορεῖ νά μήν ἦτανε, ἀλλά τσουχτερά... ἄλλο τίποτε. Σκέφου Γιάγκο ὅτι τό μασκάρωμα ἐπέτρεπε νά λέγωνται ὄλα τά μυστικά ἐνός ἀνθρώπου. Κουτσομπολιό πραγματικό μέ προιάλυφι μάσκας. Ἦξερες ὅτι κάποιος παντρεμένος ἔχει μιá φιλενάδα. Τοῦ τό ξεφούρνιζε ἡ κυρία μέ τήν μάσκα, μέ τρόπο : Ἀλήθεια τί γίνε ται ἡ φίλη σας ἡ Λάμδα ; Ποιά Λάμδα ; ἐρωτοῦσε θορυθημένος κάπως ὁ πειραζόμενος. Καλέ ἡ Λουῖζα... Καί ἦτανε γνωστόν ὅτι ἡ μασκοφορεμένη κυρία εἶχε πάνει διάνα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ ἄλλα λόγια ἦτανε δημόσιος κίνδυνος αὐτές οἱ κυρίες πού φοροῦσανε μάσκες καί πειράζανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ιστορικό στά κοσμικά χρονικά τῆς παλαιᾶς Ἀθήνας ἔχει μείνει τό πάθημα ἑνός γενικοῦ Διευθυντοῦ Τραπεζῆς πού σ' ἕνα χορό στό σπίτι φίλου του, ἐδέχθηκε τά πειράγματα μιᾶς ἄγνωστης πού φοροῦσε ἕνα ρόζ ντόμινο. Τόν πλησίασε πρὸ ρόζ ντόμινο καί τοῦ εἶπε : "Αχ ἐσύ, πού δέν ἐννοεῖς ν' ἀφήσῃ μιὰ γυναῖκα ἡσυχη... Μόνο ἐμένα δέν πρόσεξες ποτέ σου... Αὐτό τοῦ εἶπε καὶ χάθηκε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι τὴν συνέχεια. Ἐκεῖνος θ' ἄρχισε νὰ τὴν ἀναζητῇ. Βέβαια θά τὴν βρῆκε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὴν βρῆκε καί τὴν ρώτησε : Ποιὰ εἶσαι ; Πές μου... Καλέ τί μᾶς λέτε ; Ἔτσι εὐκολα θά σοῦ φανερωθῶ ; Ἐσύ δέν μέ χρειάζεσαι... ἔχεις φιλενάδα σου τὴν γερμανίδα πού μαθαίνει γερμανικά στά παιδιὰ σου...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἔσπασε ἡ πρώτη μπόμπα... Ἦτανε ἀλήθεια αὐτό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια ἦτανε ἀλήθεια. Ὁ κόσμος τό 'χε τούμπανο κι' αὐτός κρυφό καμᾶρι. Καί πάλι τοῦ ξεφεύγει τό ρόζ ντόμινο, ὁ ἄνθρωπος παλάβωσε. Χάλασε τόν κόσμο γιὰ νὰ βρῆ τό ρόζ ντόμινο μέσα στόν συνωστισμό. Κάποτε τό ξαναβρῆκε. Τί θά γίῃη ; ρώτησε, δέν θά γνωριστοῦμε ; Καί τό ρόζ ντόμινο τοῦ εἶπε : Δόσε μου τόν λόγο σου ὅτι θ' ἀφήσῃς τὴν γερμανίδα τὴν δασιάλα καί θά γίνω δική σου...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τότε πιά θ' ἀποτρελλάθηκε ὁ χριστιανός. Τῆς ἔδωσε τόν λόγο του βέβαια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τῆς ἔδωσε τόν λόγο του καί συμφωνήσανε νὰ βρεθοῦνε σέ μιὰ γωνιά στό χῶλλ τοῦ σπιτιοῦ, νὰ βγάλῃ αὐτὴ τὴν μάσκα ~~αὐτῆς~~ καί νὰ δώσουνε τό πρῶτο τους φιλή. Ἐπρεξε ἐκεῖνος στό ραντεβού

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ἐκεῖνη δέν θά πῆγε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῆγε μέ χίλιες προφυλάξεις βέβαια... Τοῦ πιάνει τό χέρι, τοῦ ροιζίζεται ὅτι τόν ἀγαπᾷ ἀπὸ χρόνια καί δέν τολμοῦσε νὰ τοῦ τό πῆ καί βγάζει τὴν μάσκα τῆς... Ἦτανε ἡ γυναῖκα του.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶ πῶ τί θά 'γινε... Θά πεσε κεραθνός στό κεφάλι τοῦ

φουκαρᾶ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κεραυνός δέν θά πῆ τίποτε, γιατί ἡ κυρία μέ τό ρόζ ντόμινο εἶχε εἰδοποιήσει καί ἄλλους καλεσμένους νά τούς πρηνυλώσουν καί ὅταν ἐκεῖνος ἔμεινε ἄναυδος, ἡ γυναῖκα του μέ τό ρόζ ντόμινο θυμήθηκε μιᾶ φράσι ἀπό τούς Γάμους τοῦ Φιγκαρό, μιᾶ φράσι πού τήν λ'εἶ ἡ Ροζίνα καί φώναξε : Θεέ μου ! Τί κουτοί πού εἶναι οἱ ἔξυπνοι ἄνδρες... Καί σέ λίγο αὐτή ἡ περίφημη φράσις εἶχε γίνει τό μοτίβο τῆς βραδυᾶς...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί κουτοί πού εἶναι οἱ ἔξυπνοι ἄνδρες... Καί ἀφαλῶς σέ λίγο θά τραγουδοῦσαν ὅλαι μαζί : Χωρίς καρδιά δέν πύσφευα πώς θά 'σαι...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Χωρίς καρδιά
δέν πίστευα πώς θά 'σαι...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' αὐτή ἡ ἱστορία μέ τό ρόζ ντόμινο μαθεύτηκε στήν 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό ἐπόμενο βράδυ τήν ἤξερε ὅλη ἡ 'Αθήνα. "Ἦτανε μικρή τότε ἡ πρωτεύουσα, λίγος ὁ πληθυσμός καί ὅτι γινότανε μαθευότανε ἀμέσως παντοῦ. "Ἔτσι αὐτό τό ἐπεισόδιο ἔφτασε ἕως τίς μέρες μας. 'Εμένα μοῦ τό ἔχει διηγηθεῖ ὁ μακαρίτης ὁ Τάνης Δαραλέξης, ὁ κομφός ἀθηναῖος καί κοσμιολογός στίς ἐφημερίδες.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τόν γνώρισα τόν Δαραλέξη μέ εὐ αἰώνιο μαστοῦνι του μέ τήν ἀσημένια λαβή καί τό μονύελο στό μάτι του μέ τήν μαύρη κορδέλλα. Μάλιστα κάποτε διάβασα μιᾶ περιγραφή του ἀπό ἕνα χορό. Τήν θυμᾶμαι ἀπ' ἔξω : Αἰθερία ἡ ἐμφάνισις τῆς δεσποινίδος Αλφα Βῆτα μέ ρόζ τούλια πού θυμίζανε αὐγή μέ τήν δροσιά της. 'Υπερ-αιθερία ἡ κυρία Δέχτα μέ μπλέ σάξ κορσᾶξ καί μπλέ σιέλ δαντέλλες... Καί οὐρανία ἐμφάνισις τῆς δεσποινίδος "Ἐφιλον μέ δαντέλλες βαλανσιέν καί χρυσοπόρφυρα κουμπιά στήν πλάτη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί μπράβο, αὐτό ἦτανε τό ὕφος του.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Εχω ακούσει ότι ο Δαραλέξης έμεινε φανατικό γεροντοπαλή-
ναρο, γιατί ζούσε σέ άλλη εποχή και όχι στήν δική του. "Όταν
του κάνανε συνοικέσια, ο Δαραλέξης έρωτούσε : Χορεύει μενουέτι
ή δεσποινίς ; "Όχι, δέν χορεύει μενουέττο... Δέ μου κάνει.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά και μιλήσαμε όμως για χορούς, όχι δημοσίους, αλλά οίκο-
γενειακούς, αξίζει νά μιλήσωμε για τόν ιστορικό χορό πού έδωσε
στήν έπαυλί του στό Νέο Φάληρο, ο Κεχαγιᾶς, υποδιοικητής τότε
της 'Εθνικής Τραπέζης.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Στό Φάληρο έδόθη ο χορός αυτός ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στό Φάληρο, στήν έπαυλι του Κεχαγιᾶ. Μά ήτανε χορός αυτός ;
Χόρεφε κανέννας ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιατί νά μὴν χορέφουνε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κατά τίς περιγραφές τῶν έφημερίδων του 1890, έδω και όγδόντα
χρόνια, οί καλεσμένοι έφτασαν τούς εξακόσιους. Τό σπίτι του
Κεχαγιᾶ τό γνώρισα, τό είδα τό έπεσιέφθημα στά 1944. 'Υπήρχε
ακόμη έως πρίν είκοσι χρόνια. Τά τέσσερα δωμάτιά του στόν
πρώτον όροφο, όπου ήτανε τά ~~αυτά~~ σαλόνια του σπιτιού, είναι
ζητημα άν χωρούσαν ένατόν πενήντα άτομα και αυτά μέ δυσκο-
λία. Φαντάσου λοιπόν εξακόσια άτομα σέ χώρο για ένατόν πενήν
τα μαί πές μου άν μπορούν, όχι νά χορέφουν, μά νά κινηθοῦν
έστω αυτά τά άτομα... Και γράφουν οί έφημερίδες της εποχής :

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Για δόσε μου... (Διαβάζει) 'Η ζέστη ήτο άφόρητος. Και μ'ό-
~~σον~~ λον ότι είχαν ανοίξει τά παράθυρα, τά ριπίδια τῶν κυρτών
κινούμενα αναταπαύστως δέν ήτο δυνατόν ν'αβρίσουν τόν χώρο
άφοῦ οί προσκεκλημένοι συνωθοῦντο. Και έσημειώθησαν μικρά
τινα άτυχήματα, λόγω του συνωστισμού : Παράσημον ναυτικοῦ
απολούθου ξένης πρεσβείας, έπροξένησεν άμυχήν είς τήν γυμνή
ολάτην ώραιάς κυρίας ήτις έφερε έσθητε ντεκολτέ... Τό αίμα
κυλήσαν εν της άμυχής, κατεσπίλωσε τήν ώραιάν άμφίεσιν της
κυρίας ήτις ήτο σύζυγος διπλωμάτου επίσης. Εύτυχῶς τό έπαπει-
ληθέν διπλωματικό έπεισόδιον, άπεσοβήθη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια θ' αναρωτιέται κάθε μας άκροατής : Δέν ήξερε ο οίκοδε σπότης ο Κεχαγιᾶς τήν χωρητικότητα του σπιτιού του ; Δέν ήξερε πόσοι μπορούν νά χωρέσουν ; Γιατί νά καλέση πενταπλάσιους ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αλήθεια κι' εγώ αυτήν τήν ἔδρα σιέφι ἔκανα. Γιατί νά καλέση ἑξακόσια ἄτομα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν ἀπορία σου Γιάγιο θά στήν λύσω ἀμέσως. Δέν ἔφταιγε ο νοικοκύρης... Ὁ χριστιανός κάλεσε ὄσους ἤθελε νά καλέση μέσα στό μέτρο τῆς χωρητικότητος τοῦ σπιτιού του καί τῶν σαλονιῶν του. Ὅμως οἱ ἔφημερίδες ἄρχισαν νά γράφουν γιά τόν χορό τοῦ Κεχαγιᾶ, γιά τό θαυμάσιο μενοῦ τοῦ σουπέ καί ὄσοι ἄθηναῖοι δέν εἶχαν λάβει πρόσκλησι, φορτωνόντουσαν σέ ἄλλους, γνωστούς τοῦ Κεχαγιᾶ νά πάρουν κι' αὐτοί μιᾶ πρόσκλησι

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω. Καί μαντεύω καί κάτι ἄλλο : Ἴσως οἱ προσιλήσει νά ἀνέγραφαν : Μετά τῆς ἀξιοτίμου οἰκογενείας σας, ὁπότε κάθε καλεσμένος ἐπλήθαινε τήν οἰκογένειά του μ' ἄλλες δύο οἰκογένειες... καί μέ κάτι σου 'πα, μου 'πες... γινηῖαν ἑξακόσιοι οἱ καλεσμένοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου, εἶπες τώρα : σου 'πα μου 'πες καί θυμήθηκα ἕνα παλιό τραγουδι μ' αὐτόν τόν τίτλο. Τό ξέρει ἄραγε ἡ Κλειώ ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶναι δυνατόν νά μήν τό ξέρη ; Ἡ Κλειώ εἶναι θησαυρός ἀληθινός. Ἄν καμμιά φορά συνταχθῆ ἕνα λεξιλόγιο τοῦ ἑλληνικοῦ τραγουδιοῦ, θά πρέπει ν' ἀναλάβη τήν ἀρχισυνταξία του ἡ Κλειώ Δενάρδου...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Σοῦ 'πα, μου 'πες...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτό τό ζήτημα τοῦ χοροῦ τοῦ Κεχαγιᾶ καί τό φαινόμενο πού ἀκολούθησε συνεζητεῖτο μέρες καί μέρες στίς ἔφημερίδες. Ὅλοι τό ἔβριναν σάν ἀποκαρδιωτικό γιά τοῦς ἀθηναίους τῆς ἐποχῆς πού τοῦς ἐχαρακτήρισαν πολύ ἄσχημα καί βαρειά.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Εχω τήν αντίληψη ότι ή προ-ἀποικρηάτικη ἐποχή θά ἦτανε μόνο ἐποχή προετοιμασίας γιά τήν 'Αθήνα, γιά τούς κοσμικούς κύκλους τῆς 'Αθήνας, πού θά σημειώνανε τούς χορούς μέ τίς ἡμερομηνίες τους...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια. Σέ μικρά κομμά καρνέ. Καί ὄχι μόνο τίς ἡμερομηνίες τῶν χορῶν, ὅπως λόγου χάριν : 7 Φεβρουαρίου Σάββατον : Χορός στό μέγαρον Σκουζέ. Σημειώνανε ἐπίσης καί τί ὑποχρεώσεις εἶχανε ἀναλάβει οἱ κομψές κυρίες τῶν 'Αθηνῶν.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ἐννοεῖς λέγοντας ὑποχρεώσεις ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά σοῦ ἐξηγήσω : Γράφανε στό καρνέ τους : Σάββατον 7 Φεβρουαρίου. Χορός οἰκίας Σκουζέ. Πρώτη μαζοῦρια : ὀπολοχαγός ~~βάλης~~ Γενήσαρλης, πρῶτο βάλς γραμματεὺς ἀυστριακῆς πρεσβείας, πρώτη πόλκα : ὑπὲλαρχος Μουρούζης, παντρίλλες : ὀπολοχαγός Χρήστος Χατζημιχάλης, δεύτερη πόλκα : Καθηγητῆς Σαπόρραφος καί τὰ λοιπὰ καί τὰ λοιπὰ... Καί εἶναι γνωστόν ὅτι ἓνας νέος προξενικός ὑπάλληλος, δέν κατώρθβνε νά μπῆ σέ κανένα καρνέ καί παραναλοῦσε νά μπῆ παντοῦ σάν ἀναπληρωματικός. Μάλιστα δεσποινίς, κατάλαβα. "Εχετε δώσει ὄλους σας τούς χορούς. Βάλτ με ἀναπληρωματικό μήπως κανένας δέν ἔρθη, μήπως ἀρρωστήση, μήπως πεθάνη...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἦτανε παντοῦ ἀναπληρωματικός. Πάλι καλὰ ὁ καινομοίρης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὅμως νομίζω Γιάγκο ὅτι ή ὥρα μας περνᾷ καί πρέπει νά θυμηθοῦμε ἄλλο ἓνα τραγοῦδι. Τί θά 'λεγες γιά τό βάλς : "Ελα ἔλα... πού παρατραγουδήθηκε στήν 'Αθήνα ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶμαι σύμφωνος. 'Η κλειώ θά μᾶς τό θυμίση.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Ελα, ἔλα... Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας σταματήσωμε Γιάγκο γιά νά πάρωμε φόρα γιά τήν ἄλλη Κυριακή πού ἀρχίζει τό Καρναβάλι καί ἔχομε νά ποῦμε τόσο πολλὰ
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας σταματήσωμε. 'Ὁρεβουάρ γιά τήν ἄλλη Κυριακή .